

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO IR
VALSTYBINĖS ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJOS VIRŠININKO
Į S A K Y M A S

**DĖL PASIKEITIMO INFORMACIJA YPATINGŲ RADIACINIŲ SITUACIJŲ
ATVEJAIS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2012 m. vasario 10 d. Nr. D1-136/22.3-15
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. spalio 13 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl prisijungimo prie 1986 metų Konvencijos dėl operatyvios informacijos apie branduolinę avariją“ (Žin., 1994, Nr. [81-1529](#)) 2.2 ir 2.3 punktais:

1. T v i r t i n a m e Pasikeitimo informacija ypatingų radiacinių situacijų atvejais tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž i s t a m e netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI) viršininko 2000 m. spalio 18 d. įsakymą Nr. 445/23 „Dėl pasikeitimo informacija ypatingų radiacinių situacijų atvejais tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [96-3052](#));

2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir VATESI viršininko 2004 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. D1-703/22-3-99 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir VATESI viršininko 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 445/23 „Dėl Pasikeitimo informacija ypatingų radiacinių situacijų atvejais tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. [4-77](#)).

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

VALSTYBINĖS ATOMINĖS ENERGETIKOS
SAUGOS INSPEKCIJOS
VIRŠININKO PAVADUOTOJAS,
VYKDANTIS VIRŠININKO FUNKCIJAS

MICHAILAS DEMČENKO

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir
Valstybinės atominės energetikos saugos
inspekcijos viršininko
2012 m. vasario 10 d.
įsakymu Nr. D1-136/22.3-15

PASIKEITIMO INFORMACIJA YPATINGŲ RADIACINIŲ SITUACIJŲ ATVEJ AIS TVARKOS APRAŠAS

I. TAIK YMO SRITIS

1. Pasikeitimo informacija ypatingų radiacinių situacijų atvejais tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja pasikeitimą informacija bei duomenimis tarp Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos ministerija) struktūrinių padalinių bei Aplinkos ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI), Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) ir Radiacinės saugos centro (toliau visos kartu – Atsakingos institucijos) ypatingų radiacinių situacijų Lietuvos Respublikoje ar kitose šalyse atvejais.

2. Ypatinga radiacine situacija yra laikoma situacija, kai jonizuojančiosios spinduliuotės dozės galia aplinkoje viršija 300 nSv/h (nanosivertų per valandą), kai įvyksta radiologinė avarija ar incidentas, įskaitant terorizmo atvejus, kai yra panaudojama radioaktyvioji medžiaga ir yra užteršiami plotai tam tikroje teritorijoje, kai įvyksta branduolinė avarija, branduolinis incidentas branduolinės energetikos objekte ar vykdant branduolinės energetikos srities veiklą bei kitą veiklą su branduolinėmis ir branduolinio kuro ciklo medžiagomis, dėl kurių įvyko arba gali įvykti radionuklidų išmetimas į aplinką, galintis turėti neigiamą jonizuojančiosios spinduliuotės poveikį gyventojams bei aplinkai.

II. ATSAKINGŲ INSTITUCIJŲ FUNKCIJOS

3. VATESI teikia informaciją Europos Komisijai (toliau – EK), Tarptautinei atominės energijos agentūrai (toliau – TATENA) bei kaimyninėms valstybėms pagal dvišalius susitarimus apie Lietuvos Respublikos teritorijoje įvykusią radiologinę ar branduolinę avariją bei gauna analogišką informaciją iš EK, TATENA ir kitų valstybių.

4. Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA) vykdo automatizuotą jonizuojančiosios spinduliuotės gama dozės galios monitoringą (toliau – Monitoringas), kaupia bei analizuoja Monitoringo duomenis ir atlieka radionuklidų pernašos prognozę (jei ypatinga radiacinė situacija įvyko arba gali įvykti Lietuvos Respublikos teritorijoje arba ne toliau kaip 200 km nuo valstybinės sienos visomis kryptimis). Radionuklidų pernašos prognozė atliekama naudojantis sprendimų paramos sistema ARGOS pagal meteorologinius duomenis ir iš VATESI gautą informaciją apie radionuklidų išmetimą į aplinkos orą. AAA yra atsakinga už nuolat veikiančią ARGOS duomenų bazę ir suteikia galimybę VATESI bei Radiacinės saugos centrui savarankiškai atlikti radionuklidų pernašos aplinkos ore prognozę (naudojantis minėtose įstaigose įrengtomis ARGOS darbo stotimis ir ryšiu su pagrindine ARGOS duomenų baze, esančia AAA). Kiekviena institucija yra atsakinga už veikiantį ryšį su ARGOS duomenų baze.

5. AAA ypatingų radiacinių situacijų atvejais teikia informaciją Atsakingoms institucijoms pagal Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių bei ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priklausančių institucijų veiksmų ekstremalių situacijų ar avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo tvarkos aprašą, patvirtintą aplinkos ministro 2011 birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-510 (Žin., 2003, Nr. [56-2504](#); 2005, Nr. [4-79](#); 2008, Nr. [129-4937](#);

2011, Nr. [83-4053](#)).

6. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Hidrometeorologijos tarnyba) teikia hidrometeorologinę informaciją ir prognozes ypatingų radiacinių situacijų atvejais AAA, VATESI, PAGD ir Radiacinės saugos centrui. Jei ypatinga radiacinė situacija įvyko arba gali įvykti toliau kaip 200 km nuo valstybės sienos, Hidrometeorologijos tarnyba prognozuoja pernašą, kreipiasi į Tulūzos-Exeterio regioninį specializuotą meteorologijos centrą dėl radionuklidų pernašos ir nusodinimo prognozių teikimo ir perduoda jas AAA, VATESI, PAGD ir Radiacinės saugos centrui.

III. RADIS MONITORINGO DUOMENŲ TEIKIMO TVARKA

7. AAA periodiškai analizuoja jonizuojančiosios spinduliuotės gama dozės galios monitoringo bei radionuklidinės sudėties tyrimų duomenis (toliau – Monitoringo duomenys), kurie pateikiami ir nuolat automatiškai atnaujinami interneto tinklalapyje adresu: <http://193.219.133.11/>.

8. AAA monitoringo stočiai ar stotims išmatavus jonizuojančiosios spinduliuotės gama dozės galią ir nustatčius, kad ji viršija 300 nSv/h (pasiekiamas ypatingos radiacinės situacijos kriterijus), AAA specialistai patikrina RADIS sistemos būklę ir įsitikina perspėjimo signalo pagrįstumu. AAA nedelsdama telefonais, kurių numeriai nurodyti šio Tvarkos aprašo 1 priede, informuoja Atsakingas institucijas.

9. Ypatingos radiacinės situacijos metu AAA Monitoringo duomenis kas valandą pagal šio Tvarkos aprašo 2 priede nustatytą formą (toliau – Pranešimo forma) siunčia informaciją Atsakingoms institucijoms el. pašto adresais ir faksais, nurodytais šio Tvarkos aprašo 1 priede.

10. VATESI, gavusi informaciją apie ypatingą radiacinę situaciją, nedelsdama informuoja Atsakingas institucijas telefonais, kurių numeriai nurodyti šio Tvarkos aprašo 1 priede. VATESI teikia informaciją AAA, PAGD, Hidrometeorologijos tarnybai ir Radiacinės saugos centrui apie radionuklidų išmetimą iš branduolinės energetikos objektų į aplinkos orą.

11. Gavusi pranešimą apie ypatingą radiacinę situaciją, AAA per 1 valandą turi pateikti Monitoringo duomenis pagal nustatytą Pranešimo formą Atsakingoms institucijoms, o po to – kas valandą bei pagal gautą informaciją apie radionuklidų išmetimą į aplinkos orą atlikti ir pateikti Atsakingoms institucijoms radionuklidų pernašos prognozę.

12. Monitoringo duomenų teikimas nutraukiamas AAA sprendimu, prieš tai suderinus su Atsakingomis institucijomis, jeigu jonizuojančiosios spinduliuotės gama dozės galios lygis neviršija foninio lygio ir nenumatomas jo padidėjimas.

13. Pasikeitus Tvarkos aprašo 1 priede nurodytiems telefonų numeriams arba kontaktiniams duomenims, Atsakingos institucijos nedelsdamos informuoja apie tai kitas Atsakingas institucijas žodžiu bei raštu.

Pasikeitimo informacija ypatingų
radiacinių situacijų atvejais tvarkos aprašo
1 priedas

ATSAKINGŲ INSTITUCIJŲ KONTAKTINIAI DUOMENYS

VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJA

Mob. tel. 8 698 44 074 (24 val.); faks. (8 5) 266 1587 (24 val.); el. p. emercon@vatesi.lt

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Tel. (8 5) 273 2995 (24 val.); faks. (8 5) 210 8769; mob. tel.: 8 698 81 837, 8 698 35 906, 8 606 11 555, 8 686 17 501;

el. p.: v.uselis@aaa.am.lt, g.markauskas@aaa.am.lt

LIETUVOS HIDROMETEOROLOGIJOS TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

Tel.: (8 5) 272 2952; (8 5) 275 1194; (8 5) 271 5065; faks. (8 5) 272 6912; el. p. lhmt@meteo.lt

PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTAS PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

Tel.: (8 5) 271 7511; (8 5) 271 7512; faks. (8 5) 271 7513; el. p. ems@vpgt.lt

RADIACINĖS SAUGOS CENTRAS

Tel. (8 5) 236 1936; mob. tel.: 8 698 10 328, 8 698 83 314; faks. (8 5) 276 3633; el. p. rsc@rsc.lt

Pasikeitimo informacija ypatingų
radiacinių situacijų atvejais tvarkos aprašo
2 priedas

PRANEŠIMAS

JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS GAMA DOZĖS GALIOS MONITORINGO DUOMENYS

Pranešimo data ir laikas (metai, mėnuo, diena, val., min. (vietos laiku):								
KAM:	Aplinkos ministerija						faks. (8 5) 266 3663	
	Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija						faks. (8 5) 266 1587	
	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba						faks. (8 5) 272 6912	
	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas						faks. (8 5) 271 7513	
	Radiacinės saugos centras						faks. (8 5) 276 3633	
RENGĖ:	Aplinkos apsaugos agentūra tel./faks. (8 5) 210 8769, mob. tel.: 8 (698) 81 837, (8 698) 35 906							
1. Ypatingos radiacinės situacijos aprašymas (data, laikas, vieta):								
2. Atliekami veiksniai: (Nurodoma informacija apie monitoringo sistemos būklę, matavimo režimą)								
3. Jonizuojančiosios spinduliuotės gama dozės galios monitoringo duomenys: (5 grafa pildoma tik gavus pranešimą apie įvykį branduoliniame objekte)								
Dozės galia, nSv/h	Vietos laikas, val., min.	Stotis	Atstumas nuo Ignalinos atominės elektrinės, km	Kryptis, laipsniais	Oro taršos radionuklidinė sudėtis (jei yra duomenys)	Dozės galia debesyje, nSv/h (jei yra duomenys)	Temperatūra, °C (jei yra duomenys)	Krituliai, mm/h (jei yra duomenys)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Vilnius	128	220				
		Kaunas	188	246				
		Klaipėda	336	273				
		Šiauliai	204	281				
		Alytus	204	231				
		Turmanta	12	330				
		Visaginas	8	263				
		Rimšė	10	220				
		Mačionys	3	104				
		Biržai	128	302				
		Dotnuva	168	265				
		Dūkštas	20	241				
		Kybartai	260	247				
		Lazdijai	244	233				
		Panevėžys	136	276				
		Raseiniai	216	265				
		Šilutė	320	266				

Pranešimo data ir laikas (metai, mėnuo, diena, val., min. (vietos laiku):								
		Ukmergė	120	253				
		Utena	60	259				
		Tilžė	8	13				
		Rūgštelišk	40	262				
4. Kito pranešimo laikas:								
5. Pranešimą rengė:								
(pareigos)			(parašas)			(vardas, pavardė)		
